

Sammanfattning av utvecklingen mot strategiresultaten och insatsportföljens genomförande

Övergripande bedömning av utvecklingen mot strategiresultaten och insatsportföljens genomförande

År	2014	2015	2016
Övergripande bedömning av:			
Utveckling mot strategiresultaten*			
Insatsportföljens genomförande**			

Översikt: Bedömning av utvecklingen mot strategiresultaten och insatsportföljens genomförande per resultat

Stödområde 1: Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck.		2014	2015	2016
Ökat demokratiskt inflytande och möjlighet till ansvarsutkrävande för medborgare på lokal nivå.	Bedömning av utvecklingen mot strategiresultatet			
	Bedömning av insatsportföljens genomförande			
Ökat lokalt självbestämmande.	Bedömning av utvecklingen mot strategiresultatet			
	Bedömning av insatsportföljens genomförande			
Ökad kunskap om de mänskliga rättigheterna, jämställdhet och rättstatens principer bland medborgarna och inom den offentliga sektorn.	Bedömning av utvecklingen mot strategiresultatet			
	Bedömning av insatsportföljens genomförande			
Stärkt ansvarsutkrävande och stärkt respekt för rättstatens principer inom ramen för Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia (ECCC).	Bedömning av utvecklingen mot strategiresultatet			
	Bedömning av insatsportföljens genomförande			
Ökat antal medborgare, särskilt unga, engagerar sig aktivt mot korruption.	Bedömning av utvecklingen mot strategiresultatet			
	Bedömning av insatsportföljens genomförande			
Stödområde 2: : Förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk tillväxt, med fokus på god utbildning och ökad sysselsättning.		2014	2015	2016

Ökat antal flickor och pojkar i det formella skolsystemet har slutfört utbildningen med grundläggande kunskaper och färdigheter.	Bedömning av utvecklingen mot strategiresultatet			
	Bedömning av insatsportföljens genomförande			
Ökat antal unga människor har användbara kunskaper och färdigheter för arbetslivet.	Bedömning av utvecklingen mot strategiresultatet			
	Bedömning av insatsportföljens genomförande			
Förbättrad dialog mellan arbetsmarknadens parter och bättre former för konfliktlösning på arbetsmarknaden.	Bedömning av utvecklingen mot strategiresultatet			
	Bedömning av insatsportföljens genomförande			
Stödområde 3: Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer.		2014	2015	2016
Ökat motståndskraft mot klimatförändringar på lokal nivå.	Bedömning av utvecklingen mot strategiresultatet			
	Bedömning av insatsportföljens genomförande			
Ökad samverkan mellan medborgare och lokala förvaltningar för ett hållbart nyttjande av naturresurser.	Bedömning av utvecklingen mot strategiresultatet			
	Bedömning av insatsportföljens genomförande			

Sammanfattning av slutsatser och rekommendationer

Slutsatser och rekommendationer för resterande del av strategiperioden

Regeringen fattade i augusti 2014 beslut om en ny strategi för utvecklingssamarbetet med Kambodja för perioden 2014-2018. Strategin utgör det svenska bidraget till den samlade europeiska strategin för utvecklingssamarbetet med Kambodja under perioden 2014-2018. Den svenska strategin, liksom det samarbetsprogram som byggts upp över tid, utgår från en analys av Kambodjas demokratiska underskott men också från en analys av det förändringstryck som gradvis byggts upp, liksom av de demografiska förändringar som skett över tid. Sidas bedömning är att den övergripande analys av utvecklingstrender och förändringsaktörer som gjordes inom ramen för strategiarbetet är fortsatt giltig.

Det svenska biståndet stödjer områden som är av avgörande betydelse för Kambodjas fortsatta utveckling och demokratisering – bättre utbildning, ökad motståndskraft mot klimatförändringar och naturkatastrofer, förbättrad insyn och ansvarsutkrävande i samhället, samt en ökad kunskap om och respekt för de mänskliga rättigheterna. Ambitionen att rättighetshavarnas efterfrågan på reformer och samhällstjänster ska gå i rimlig takt med ansvarsbärarnas förmåga att leverera bedöms vara en fortsatt viktig utgångspunkt. Sida bedömer mot denna bakgrund att den nuvarande strategins utformning och inriktning, liksom den rättighetsbaserad ansats som strategin bygger på, är fortsatt relevant, och har förutsättningar att vara så över en längre tidsperiod. Detta gäller även mot bakgrund av ett hårdare politiskt klimat.

För att bemöta risker kopplade till den externa miljön, samt för att öka förutsättningarna för resultatuppfyllelse och genomslag i de biståndspolitiska prioriteringarna, kommer viss vidareutveckling att ske inom respektive stödområde under den fortsatta strategiperioden. Dessa justeringar baseras på den

halvtidsöversyn som genomförts av den svenska strategin samt på en motvarande process för den gemensamma europeiska strategin.

De justeringar som avses inkluderar bl.a. ett ökat stöd till försvar av de mänskliga rättigheterna genom ökat stöd till organisationer i det civila samhället, främst via Diakonia och Forum Syd, samt ökat stöd till OHCHR:s landkontor. En ökad satsning kommer också att göras på ungdomars deltagande i policydebatten samt på att stärka social dialog på arbetsmarkanden inom ramen för initiativet Global Deal. En ökad tyngdpunkt kommer att läggas på jämställdhet, klimat och hantering av kriser och katastrofer inom utbildningssektorn. Stödet till Cambodia Climate Change Alliance kommer att utgöra en plattform i det arbete som ambassaden i Phnom Penh utför som klimatpionjär.

En mer detaljerad sammanställning av rekommendationer för den fortsatta strategiperioden återfinns under stycke 7.1 nedan. För att kunna genomföra strategin enligt denna plan föreslås att landallokeringen för 2018 uppgår till 228 mkr.

Slutsatser och rekommendationer inför anvisningar för kommande strategi

I den förenklade halvtidsöversyn som nyligen genomförts av den gemensamma europeiska strategin föreslogs att den gemensamma strategin skulle förlängas till december 2020, detta i syfte att undvika ett större strategiarbete under den förestående valperioden i Kambodja 2017- 2018. Detta skulle också möjliggöra mer tid för analys av den politiska utvecklingen samt av politiska ambitioner efter valet. Sida förordar att Sverige ställer sig bakom detta förslag.

Mot bakgrund av att Sida bedömer att den nuvarande strategin, med vissa justeringar/vidareutvecklingar, är fortsatt relevant, föreslås att den svenska strategin förlängs till 2020 för att därmed vara i fas med den gemensamma europeiska strategin. För att möta eventuella oförutsedda behov föreslås vidare att landallokeringen för Kambodja höjs till 250 mkr per år under 2019-2020, dvs totalt 500 mkr för förlängningsperioden.

1. Kontextanalys

Regeringen fattade i augusti 2014 beslut om en ny strategi för utvecklingssamarbetet med Kambodja för perioden 2014-2018. Strategin tar avstamp i en bred analys av förutsättningar och utmaningar för utvecklingssamarbetet, liksom av potentiella förändringsaktörer. Strategin utarbetades inom ramen för en gemensam EU-programmering och utgör det svenska bidraget till den samlade europeiska strategin för utvecklingssamarbetet med Kambodja under perioden 2014-2018. Under 2016 ingick Sida och EU-delegationen avtal om ett delegerat partnerskap, där EU delegerar medel till Sida för att genomföra insatser för att bidra till att stärka transparensten och ansvarsutkrävandet i det kambodjanska samhället.

Ekonomisk tillväxt och fattigdomsminskning

De övergripande utvecklingstrender och utmaningar som identifierades i strategiarbetet bedöms fortsatt giltiga. Den ekonomiska tillväxten fortsätter och under 2016 uppnådde Kambodja status som lägre medelinkomstland, baserat på Världsbankens definition: BNI per capita 1045 dollar. Fattigdomen har mer än halverats under det senaste decenniet – från 52 % (2004) till 17,7 % (2012). Under samma period har gini-koefficienten minskat från 32 till 28. Statistik från National Institute of Statistics visar att den disponibla inkomsten bland kambodjanerna (räknat på medianen per månad) har ökat med över 200 % under perioden 2009-2015. I Phnom Penh – där de disponibla inkomsterna är högst – var ökningen 90 %. Detta illustrerar att den ekonomiska tillväxten spridits och att den även kommit de fattiga till del. De sociala indikatorerna har också förbättrats, och Kambodja uppnådde flera av de uppsatta millenniemålen per 2015. I dag skrivs 98 % av alla barn in i grundskolan; lika många flickor som pojkar. Barna- och mödradödligheten har minskat.

Som en följd av detta har Kambodjas Human Development Index förbättrats, även om man fortfarande befinner sig relativt långt ner på landlistan – plats 143 av totalt 188 länder, enligt FN:s Human Development Report för 2015. Förbättringar noteras också avseende andelen människor som befinner sig i multi-dimensionell fattigdom. Denna beräknas ha minskat från 47 % år 2011 till 34 % år 2014. För 2014 motsvarar detta drygt 5 miljoner människor. Ca 22 % klassas som ”nära multi-dimensionell fattigdom” (drygt tre miljoner människor). Trots en positiv utveckling inom flera områden befinner sig därmed fortsatt drygt hälften av Kambodjas befolkning om ca 15 miljoner människor i eller nära någon aspekt av fattigdom.

Utvecklingsutmaningar

Kambodja ingår fortsatt i gruppen Minst Utvecklade Länder (MUL), och flera utvecklingsutmaningar kvarstår. Undernärningen hos barn är fortfarande ett problem, och 32 % av alla barn under fem år är hämmade i sin tillväxt. Runt 58 % av kambodjanerna har bristfällig tillgång till vatten och sanitet. På landsbygden är tillgången till förskoleverksamhet begränsad och kvaliteten inom utbildningssystemet som helhet är låg. Alltför få ungdomar slutför hela den nioåriga grundskolan. En stor andel av befolkningen befinner sig precis ovanför fattigdomsstrecket och sårbarheten är hög. De sociala skyddsnäten är svaga. Kambodja räknas därtill bland de tio mest sårbara länderna i världen vad gäller klimatförändringarnas effekter. Förmågan att vidta anpassningsåtgärder är svag. En pågående överexploatering av naturresursbasen förvärrar situationen och minskar motståndskraften mot kriser och naturkatastrofer. Avskogningsgraden är bland de högsta i världen, och är nära knuten till andra miljöproblem, såsom jorderosion, sjunkande grundvattennivåer och allmän förlust av biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Detta medför i sin tur konsekvenser för jordbruket och fiskerieringen, vilka

utgör basen för Kambodjas livsmedelsförsörjning. Fortfarande lever runt 80 procent av Kambodjas befolkning på landsbygden och det stora flertalet är beroende av lantbruk och fiske för sitt uppehälle.

Kambodjas institutioner är svaga och det demokratiska underskottet betydande, vilket påverkar statens funktionsduglighet och tilltron till det offentliga. Kränkningar av de mänskliga rättigheterna sker och den parlamentariska traditionen är outvecklad. Korruptionen är utbredd och staffrihet är allmänt förekommande. Rättsväsendets brist på oberoende är en grundläggande utmaning för respekten för de mänskliga rättigheterna. Det juridiska systemet används för att tysta kritiska röster. Rätten till land fortsätter att vara en av de mest framträdande frågorna om mänskliga rättigheter i Kambodja. Landkonflikterna har lett till omfattande protester och demonstrationer. Konflikter på arbetsmarknaden är också en källa till strejker och protester, inte minst inom beklädnadsindustrin. Kvinnors rättigheter är till stora delar tillgodosedda inom lagstiftningen, men det politiska deltagandet är fortfarande lågt och andelen kvinnor som innehar högre beslutsfattande positioner är begränsad. Synen på kvinnors position i samhället återspeglas även i ett omfattande könsrelaterat våld.

Politisk utveckling

Den svenska strategin för utvecklingssamarbetet med Kambodja utarbetades under 2013/2014. Denna period karaktäriserades av ett flertal händelser som då uppfattades som oväntade – ett konkurrensutsatt parlamentsval, en enig och framgångsrik opposition samt massiva folkliga protester mot regeringen Hun Sen, vilka under flera månader tilläts och kunde genomföras relativt ostört. Betydelsen av sociala medier, liksom dess breda genomslag, stod klart. Valresultatet innebar en oväntat stor framgång för oppositionspartiet CNRP och en motsvarande tillbakagång för regeringspartiet CPP. Tiden efter valet präglades av anklagelser om valfusk från oppositionens sida samt en, som det då föreföll, rannsakan inom CPP som del av partiets valanalys. Förhoppningarna om en ökad reformvilja inom CPP som del av eftervalsanalysen har delvis infriats inom specifika sakområden, däribland områden som Sverige lämnar bistånd till: utbildning, miljö/klimat och offentlig finansiell styrning.

Efter en kort smekmånad mellan CPP och CNRP – tiden för den s.k. *Culture of Dialogue* under delar av 2014/15 – har dock det högsta politiska skiktet inom CPP valt att återgå till gammal beprövad taktik. Relationerna mellan de båda partierna har kraftigt försämrats och regeringspartiets tonläge gentemot oppositionen har trappats upp väsentligt; detta som en upptakt till kommun- och parlamentsvalen 2017 respektive 2018. Parallellt med detta har ett antal nya lagar tillkommit, vilka riskerar att inskränka de grundläggande fri- och rättigheterna. Udden i lagstiftningen är i stora delar riktad mot oppositionen och individer eller organisationer i det civila samhället som uppfattas vara kritiska mot regeringspartiet. Åtal för förtal och bestickning drivs för närvarande mot såväl medlemmar av oppositionen som mot anställda vid enskilda organisationer. Samarbetspartner från det civila samhället rapporterar om ett minskat utrymme, delvis som följd av den politiska utvecklingen i landet och delvis som en konsekvens av den s.k. NGO-lagen, vilken trädde i kraft 2015. Sidas samarbetspartner i det civila samhället har dock hittills kunnat genomföra sin verksamhet enligt plan, även om vissa fördröjningar och en ökad försiktighet rapporteras.

Ett samhälle i förändring

Den taktik som nu används av regeringspartiet bär med sig ekon från mellanvalstiden 2005/2006, då ett liknande angreppssätt användes för att (framgångsrikt) splittra och försvaga oppositionen. Det finns dock en väsentlig skillnad mellan 2005/2006 och dagens situation: Kambodja har förändrats under det gångna decenniet, även om det ledande politiska skiktet inte gjort det. Reformsinnade och mer

välutbildade individer finns i dag i statsförvaltningen och förväntningar på deltagande och insyn i samhällslivet har ökat bland medborgarna (bl.a. som en följd av kapacitetsutveckling via enskilda organisationer men också som en följd av decentraliseringsreformen). Även om såren, rädslan och det nationella trauma som följde på Röda khmerernas välde sitter djupt rotat, har många kambodjaner fått det bättre under 2000-talet och nöjer sig inte längre med löften om ”stabilitet” som enda garant för fortsatt utveckling och ökat välbefinnande. Den stora ungdomsgenerationen, med tillgång till mobiltelefoner och internet och utan egna minnen av krig och umbärande under Röda khmererna, har också andra förväntningar på framtiden än vad deras föräldrageneration hade. I detta finns möjligheter till förändring, men också en risk för ökad repression och oroligheter som svar på de nya kraven. Detta illustreras av utvecklingen under 2016. Insikten om att det finns en reell möjlighet att man ska förlora valen styr för närvarande CPP:s agerande. Hur väljarkåren kommer att reagera om man uppfattar att valen inte varit fria och rättvisa återstår att se. Våld och oroligheter kan inte uteslutas, främst kopplat till valen 2018.

Slutsats

Den svenska strategin, liksom det samarbetsprogram som över tid byggts upp, utgår från en analys av Kambodjas demokratiska underskott men också från en analys av det förändringstryck som gradvis byggts upp, liksom av de demografiska förändringar som skett över tid. Sidas bedömning är att såväl den övergripande analysen som den rättighetsbaserade ansats som ligger till grund för strategin är fortsatt giltiga och har förutsättningar att vara så över en längre tidsperiod. Denna bedömning gäller även mot bakgrund av ett hårdare politiskt klimat.

2. Svenska biståndspolitiska prioriteringar

Rättighetsperspektivet

Ett rättighetsbaserat angreppssätt utgör utgångspunkten för operationaliseringen av den svenska strategin. Det svenska biståndet ska i linje med detta bidra till att stärka såväl *efterfrågan* på reformer och förändring – från medborgare, enskilda organisationer, näringslivet, de folkvalda och statsförvaltningen själv – som *förmågan att svara upp mot, driva och utföra* efterfrågade reformer – inom förvaltningen, bland de folkvalda och i offentliga institutioner. Detta innebär även att ett konfliktkänsligt angreppssätt anläggs, eftersom kraven från rättighetshavarna (medborgarna) balanseras mot ansvarsbärarnas förmåga att leverera. Detta bedöms som en viktig utgångspunkt i samarbetet med Kambodja, givet landets konfliktfyllda nutidshistoria och den polarisering som präglar samhället.

Principerna om öppenhet, deltagande, ansvarsutkrävande och icke-diskriminering integreras inom insatsportföljen. Flera insatser har som direkt mål att bidra till ökad transparens, deltagande och ansvarsutkrävande, däribland stödet till decentraliseringsreformen, det delegerade partnerskapet med EU, samarbetet med Transparency International Cambodia och stödet till att ta fram en lagstiftning för att underlätta tillgången till offentlig information. Icke-diskriminering är ett bärande element i det riktade program för inkluderande utbildning som genomförs av Unicef, och som fokuserar på underprivilegierade barn, inklusive barn med funktionsnedsättning och barn som tillhör etniska minoriteter.

De fattigas perspektiv på utveckling

Samarbetsprogrammet i Kambodja verkar för fattigdomsminskning genom insatser på policy- och institutionsnivå i kombination med insatser som direkt inkluderar fattiga människor som aktörer. De fattigas behov och perspektiv på utveckling är tydligt i det senare fallet. Detta illustreras bl.a. genom stödet till Forum Syd för samverkan mellan medborgare och lokalförvaltningar avseende klimatarbete och uthållig naturresursförvaltning, liksom genom det stöd för demokrati och mänskliga rättigheter som bedrivs av Diakonia och dess partnerorganisationer. De institutionsbyggande insatserna har en mer indirekt påverkan på fattiga människor, och effekterna bör ses i ett långsiktigt perspektiv.

Jämställdhet och en feministiskt utrikespolitik

Jämställdhet är integrerat i flertalet insatser. Ett avtalskrav om att genomföra s.k. gender audits har bl.a. inkluderats i stödet till decentraliseringsreformen. Flera organisationer i det civila samhället arbetar också med jämställdhetsfrågor och uppmärksammar särskilt könsbaserat våld. I samarbete med Kambodjas jämställdhetsministerium och UNDP har Sverige bidragit till att ta fram en nationell plan för ökad jämställdhet i Kambodja. Sidas bedömning är dock att de kambodjanska organisationerna är relativt svaga vad gäller jämställdhetsintegrering, och fortsatta ansträngningar behöver därför göras på detta område. Kambodjas jämställdhetsminister har uttryckt ett särskilt intresse för den feministiska utrikespolitiken, och ett utbytesbesök till Sverige övervägs.

Miljö och klimat

Miljö och klimat utgör ett särskilt stödområde inom strategin. Inom ramen för detta finansieras insatser som stärker policy- och planeringsfunktionerna på både central och lokal nivå, i kombination med insatser som direkt stärker människors kunskap och förmåga att genomföra konkreta anpassningsåtgärder och utnyttja naturresurser på ett mer hållbart sätt. Genom stödet till Cambodia Climate Change Alliance stödjer Sverige en integrering av klimatperspektivet inom ett flertal samhällssektorer. Ambassaden i Phnom Penh ingår i det projekt som UD och miljödepartementet initierat för att stärka klimatfrågorna inom utrikesförvaltningen (klimatpionjär).

Global Deal

Kambodja har anslutit sig till statsminister Löfvéns initiativ Global Deal. Sida genomför redan i dagsläget insatser i Global Deals anda, bl. a. genom det pågående trepartssamarbetet mellan ILO, IF-Metall och H&M, vilket syftar till att etablera bättre konfliktlösningsmekanismer inom textilsektorn. Ytterligare satsningar planeras.

Biståndseffektivitet, utvecklingsfinansiering och de hållbara utvecklingsmålen

Sverige och UNDP representerar givarna i arbetsgruppen för biståndseffektivitet, vilken leds av Kambodjas myndighet för biståndssamordning. Sida lämnar också sedan ett antal år ett särskilt stöd till arbetet med utvecklingseffektivitet inom ramen för programmet Partnership for Development Results. Genom detta har bl. a. en studie över alternativa källor till utvecklingsfinansiering och samverkan med nya aktörer tagits fram under 2016. Kambodja inledde under 2016 arbetet med att införliva de nya hållbara utvecklingsmålen i sektorstrategier och i en kommande utvecklingsplan för

perioden 2019-2023. Sverige ingår i den arbetsgrupp som i planeringsministeriets regi koordinerar detta arbete.

EU-samverkan och gemensamprogrammering

Den svenska samarbetsstrategin utgör en del av den gemensamma europeiska strategin för utvecklingssamarbetet med Kambodja 2014-2018. Sverige har varit en av de mest aktiva länderna i det gemensamma strategiarbetet, vilket bidragit till ett starkt gehör och genomslag för svenska prioriteringar, värderingar och synsätt. En förenklad halvtidsöversyn av strategin genomfördes i januari 2017. I översynen konstateras att det rättighetsbaserade angreppssätt som präglar den gemensamma strategin är fortsatt relevant. Ansatsen att balansera efterfrågan mot förmågan att leverera är en fortsatt viktig utgångspunkt. För att undvika en ökad polarisering i samhället lyftes också betydelsen av att främja samverkan och verka för dialog samt gemensam problemlösning mellan olika aktörer. Det noterades i detta sammanhang att inte enbart kvaliteten i leveransen från det offentliga måste förbättras, utan även kvaliteten i efterfrågan. Behovet av evidensbaserad opinionsbildning och ett ökat engagemang från unga människor i policydebatten noterades. Mot bakgrund av de förestående valen förutses en försening i framtagandet av Kambodjas nya utvecklingsplan för 2019-2023.

Risker kopplade till den politiska utvecklingen och de kommande valen samt tänkbara konsekvenser togs också upp i halvtidsöversynen; dock utan att detta landade i konkreta scenarier för biståndet. För att undvika ett större strategiarbete under valperioden 2017 och 2018 föreslogs dock att den gemensamma strategin förlängs till december 2020. Detta skulle möjliggöra såväl djupare politisk analys som en analys av den nya utvecklingsstrategin under 2019, med ett därpå följande strategiarbete under 2020. Denna slutsats kan komma att omprövas om det bedöms att valrörelsen och/eller dess efterdyningar i grunden ändrar förutsättningarna för det europeiska biståndet till Kambodja.

3. Ekonomi

Strategiperiod: 2014 – 2018

Ekonomi				
Totalt strategibelopp angivet i strategin, i MSEK	1 000			
Utbetalt belopp totalt, i MSEK, per 31/12/2016	634			
Kvarvarande belopp för resterande strategiperiod, i MSEK, per 31/12/2016	366			
Utbetalat belopp per stödområde och år, i MSEK	2014	2015	2016	Totalt
Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck	101,4	70,4	92,1	263,9
Förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk tillväxt, med fokus på god utbildning och ökad sysselsättning	96,5	77,7	121,7	295,9
Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer	27,4	21,4	25	73,8

Ointeknat belopp, i MSEK (2017 och framåt, per 31/3/2017)	113			
Avtalat belopp totalt, i MSEK (2017 och framåt, per 31/3/2017)	253 ¹			
Avtalat belopp per stödområde och år, i MSEK (per 31/3/2017)	2017	2018	2019	Totalt
Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck	82,7	39,1	30,1	151,9
Förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk tillväxt, med fokus på god utbildning och ökad sysselsättning	20,8	7	0	27,8
Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer	24,7	24,4	17,2	66,3

Medelsutnyttjandet har under perioden 2014-2016 uppgått till 634 mkr, vilket innebär att 63,4 % av strategibeloppet (1 miljard kronor) nyttiggjorts. Landallokeringen för 2017 uppgår till 238 mkr. Därmed återstår 128 mkr för år 2018. Avtalade och planerade utbetalningar för 2018 uppgår till 216 mkr. Det föreslås mot denna bakgrund att möjligheten att öka strategibeloppet med 10 % utnyttjas. Landallokeringen för 2018 föreslås därmed uppgå till 228 mkr.

4. Bedömning av utvecklingen mot strategiresultaten och insatsportföljens genomförande

4.1 Övergripande bedömning av utvecklingen mot strategiresultaten och insatsportföljens genomförande

Övergripande bedömning av utvecklingen mot strategiresultaten och insatsportföljens genomförande			
År	2014	2015	2016
Övergripande bedömning av:			
Utvecklingen mot strategiresultaten			
Insatsportföljens genomförande			

Ambassaden har under 2016 fortsatt genomförandet av strategin för perioden 2014-2018. Genomförandet har skett i enlighet med den årsplan som Sida beslutade om 23 januari 2016. Den resultatuppföljning som gjorts under 2014-2016 visar att insatserna över lag levererar enligt plan och mot uppsatta resultat, vilket illustreras under respektive område nedan. Synergierna mellan och inom de olika stödområdena är starka, vilket också illustreras nedan. Identifierade risker har hittills kunnat hanteras. Detta gäller även risker kopplade till den s.k. NGO-lagen. Sida bedömer att den samlade

¹ Varav 5 MSEK avtalat på 2020 och 2 MSEK på 2021 inom resultat område "stärkt demokrati".

insatsportföljen har förutsättningar att bidra till att uppnå målen i strategin. Graden av måluppfyllelse kommer dock sannolikt att variera mellan stödområdena och förbättringstakten i enskilda utvecklingstrender kan komma att vara lägre än önskvärt. Reformviljan och takten i förändringsarbetet kan också komma att påverkas av de förestående valen under 2017 respektive 2018.

4.2 Stödområde 1: Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck

För att bidra till förändring och resultat inom stödområdet har Sida valt ett angreppssätt där stöd till de institutioner och strukturer som krävs för en fungerande demokrati kombineras med insatser som direkt stärker medborgarnas kunskap, förmåga och möjlighet att påverka och delta i samhällslivet, hålla makthavarna ansvariga och utkräva sina rättigheter. Ansatsen för det svenska samarbetet är att arbeta med de institutioner där fortsatta reformer bedöms som framkomliga samt med de aktörer som kan bidra till ett starkare, livskraftigare och mer aktivt civilt samhälle, vilket i sin tur kan stödja medborgarna att formulera och framföra sina krav till myndigheter och de folkvalda. Stöd till bl.a. förbättrad statistikproduktion i kombination med stöd till oberoende forskningsinstitut bidrar vidare med evidensbaserade underlag för att stärka policyutformning och -uppföljning. Unga människors roll som förändringsagenter och aktörer i kampen mot korruption ges särskild uppmärksamhet. Biståndet ska också dra nytta av modern informationsteknologi samt sociala medier för att nå ut till och engagera viktiga förändringsaktörer.

De insatser som under strategiperioden bidragit till att uppnå resultat inom detta stödområde inkluderar såväl enskilda organisationer som universitet, oberoende forskningsorgan och statliga myndigheter. Insatserna omfattar stöd till Raoul Wallenberg-institutet för att upprätta en utbildning om mänskliga rättigheter på universitetsnivå samt stöd via Diakonia och Forum Syd för att stärka det civila samhällets förmåga att främja demokratins principer och respekten för de mänskliga rättigheterna, driva en rättighetsbaserad utvecklingsagenda samt stödja och skydda människorättsförsvarare. Stöd till det oberoende forskningsorganet Centre for Development Resources Institute samt till Parliamentary Institute of Cambodia, där den senare innehar en funktion liknande Riksdagens utredningstjänst, lämnas också. I samarbete med BBC Media Action och UNDP har stöd lämnats för att fämja unga människors möjligheter att delta i politik och samhällsliv, bl.a. genom användande av ny informationsteknik och sociala medier.

Stöd utgår också till Kambodjas decentraliseringsreform. Stödet till reformens genomförande har kompletterats med direkt stöd via civilsamhällesorganisationen PACT för att öka det medborgerliga deltagandet på lokal nivå, samt med stöd för kapacitetsutveckling av de lokala förvaltningarna genom det EU-gemensamma programmet EU-SPACE. Stöd lämnas också till Kambodjas reform för det offentliga finansiella styrsystemet (PFM-reformen). Under 2016 har det tidigare stödet genom Världsbankens Trust Fund ersatts av ett delegerat samarbete mellan EU och Sida. Delar av det program som Sida genomför inkluderar samverkan med andra svenska myndigheter. Tillsammans med stödet till Transparency International Cambodia (TIC) utgör PFM-insatsen del av det svenska stödet för att motverka korruptionen samt öka transparensen och ansvarsutkrävandet i det kambodjanska samhället.

Slutsatser

I förhållande till de resultatmål som anges nedan bedömer Sida att dialogen och samarbetet mellan de lokala myndigheterna och medborgarna förbättrats något, och att detta bidrar till att *på sikt* stärka det

demokratiska inflytandet och ansvarsutkrävandet på lokal nivå. Den senaste s.k. Local Governance Survey (2016) visar att medborgarna anser att de lokala myndigheternas lyhördhet ökat och att servicen till medborgarna förbättrats. Transparensen uppfattas också ha ökat. Den negativa trenden avseende ansvarsutkrävande och deltagande kvarstår dock. Det reella självstyret på lokal nivå är fortfarande begränsat. Bland allmänheten är efterfrågan på insatser för att motverka korruption hög. Detta illustreras av det stora gensvar som TIC:s verksamhet fått, inte minst bland unga människor. Kunskapen om de mänskliga rättigheterna har ökat över tid, såväl bland medborgarna som inom statsförvaltningen, även om djupet i denna kunskap varierar. Viljan och/eller förmågan till efterlevnad saknas i vissa fall inom den offentliga förvaltningen. De institutionella mekanismerna är heller inte tillräckligt starka och oberoende för att säkerställa att grundläggande rättigheter och rättsstatens principer efterlevs. ECCC och Arbitration Council, som båda får svenskt stöd, är bland de få institutioner inom rättsområdet som bedöms utföra sitt mandat i enlighet med internationell standard.

4.2.1 Ökat demokratiskt inflytande och möjlighet till ansvarsutkrävande för medborgare på lokal nivå.

Bedömning av:	År	2014	2015	2016
Utvecklingen mot strategieresultatet*				
Insatsportföljens genomförande**				

Indikatorer	Utgångsläge 2011	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2018
Medborgerligt deltagande och ansvarsutkrävande på lokal nivå (kvinnors respektive mäns). Källa: Local Governance Survey.	Deltagande: 36.62 (kvinnor: 35.17, män: 37.54). Ansvarsutkrävande 2011: 51.03 (kvinnor: 50.29, män: 52.14).	Deltagande: 34.51. Ansvarsutkrävande: 47.98. Genusbaserad data ännu ej tillgänglig.	Ingen studie genomförd under 2015.	Deltagande : 33 (könsuppdelad data ej tillgänglig). Ansvarsutkrävande: 47 (könsuppdelad data ej tillgänglig).	Förbättring av indexvärde. Mål 2018: Deltagande 51 eller högre, ansvarsutkrävande 53.0 eller högre.
Lokala myndigheters lyhördhet för medborgarnas krav och behov (kvinnors respektive mäns). Källa: Local Governance Survey.	53.76 (kvinnor: 54.46, män: 52.40).	40.8. Genusbaserad data ännu ej tillgänglig.	Ingen studie genomförd under 2015.	45 (könsuppdelad data ej tillgänglig).	Förbättring av indexvärde. Mål 2018: 58.0.

Inom ramen för decentraliseringsreformen har en Local Governance Survey genomförts under 2016 och ett utkast till rapport finns tillgängligt. Könsuppdelad data ingår inte i denna version. Studien analyserar medborgarnas och de lokala förvaltningarnas uppfattning av hur samhällsstyrningen på lokal nivå fungerar. Studien visar att servicen till medborgarna uppfattas ha förbättrats. Transparens har också ökat, och en stor andel av respondenterna anser nu att de får rätt information om vad olika

tjänster kostar. I förhållande till 2011 har uppfattningen av ansvarsutkrävande försämrats i både 2013 och 2016 års mätningar. Medborgarnas uppfattning är att ansvarsutkrävande är mer sannolikt i frågor som rör medelshantering än avseende arbetsprestation och närvaro på arbetsplatsen. Index för deltagande har också gått ner, liksom uppfattningen av hur väl medborgarnas och förvaltningarnas prioriteringar stämmer överens. Trots detta uppfattas lyhördheten från ansvarsbärarna ha ökat något mellan 2013 och 2016. Samtidigt väljer få att framföra klagomål på myndigheterna, även om hela 70 % anser att de skulle ha anledning att göra så. Stödet till sårbara grupper uppfattas ha ökat, samtidigt som uppfattningen är att behoven hos kvinnor och barn tillgodoses i större utsträckning än behoven hos ungdomar, utsatta grupper och etniska minoriteter.

Det svenska stödet till decentraliseringsreformen kompletteras med stöd till den enskilda organisationen Pact, som arbetar med att öka det medborgerliga deltagandet på lokal nivå genom stöd till såväl medborgarna (rättighetshavarna) som till de lokala förvaltningarna (ansvarsbärarna). Det kvinnliga deltagandet i Pacts aktiviteter rapporteras vara positivt, medan det noteras – precis som i Local Governance Survey – att det är svårare att få med sig ungdomar och marginaliserade grupper.

Insatsportföljen har under 2014-2016 genomförts enligt plan. Sida bedömer att insatsportföljen uppvisar en genomtänkt avvägning mellan stöd till själva reformens genomförande och stöd till riktade insatser som syftar till att stärka samverkan mellan medborgarna och lokalförvaltningarna. Synergier mellan decentraliseringsreformen och andra insatser i den svenska insatsportföljen har tillvaratagits, bl.a avseende klimatarbetet. Sida bedömer att de svenska insatserna bidrar till att strategimålet på sikt ska kunna uppnås. Det demokratiska inflytandet och ansvarsutkrävandet utvecklas dock från en låg nivå. För att förbättringar ska komma till stånd krävs också att reella befogenheter och ansvar delegeras till de lokala förvaltningarna. Denna reformprocess och maktförskjutning från central till lokal nivå går dock långsamt, vilket illustreras under 4.2.2 nedan. Samverkan och det medborgerliga engagemanget bedöms också komma att skifta över tid och i takt med politiska förutsättningar. Lokalvalen i juni 2017 blir en temperaturmätare i detta avseende.

4.2.2 Ökat lokalt självbestämmande

Bedömning av: \ År	2014	2015	2016
Utvecklingen mot strategieresultatet			
Insatsportföljens genomförande			

Indikatorer	Utgångsläge 2011	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2018
Decentralisering av beslutsbefogenheter och resurser till kommun- och distriktsnivå. Källa: Rapporter från National Committee for Sub-National Democratic Development.	Befogenheter och resurser på kommun- och distriktsnivå är begränsade.	Inga betydande funktioner decentraliserade. Arbete med att ta fram funktioner som ska delegeras till lokal nivå pågår dock, bl.a. inom utbildnings- och miljöministerierna.	På pilotbasis har vissa funktioner inom några sektorer decentraliserats, bland dessa avfallshantering, underhåll av infrastruktur och förskoleverksamhet	Inga betydande funktioner, inklusive personal och resurser, decentraliserade från linje-ministerier. Lista på 28 funktioner för decentralisering från 7 ministerier dock framtagen.	Minst 2 betydande befogenheter decentraliserade tillsammans med den personal och de resurser som krävs.

Insatsportföljen har under 2014-2016 genomförts enligt plan. Expansionen av servicekontor för medborgarna (One Window Service Offices) har fortsatt under perioden 2014-2016 och uppgick 2016 till 40 stycken (24 stycken år 2013). Antalet tjänster som kopplats till servicekontoren har ökat och uppgår nu till 232 (jämfört med 194 under 2013). Antalet medborgare som använt sig av de tjänster som servicekontoren erbjuder har ökat med 370 % mellan 2013 och 2016 (från ca 140 000 personer till närmare 670 000 personer).² Detta är sannolikt anledningen till att medborgarna uppfattar att de idag får bättre service från de lokala myndigheterna (Local Governance Survey).

Målsättningen att delegera ett betydande ansvarsområde till lokal nivå 2016/2017 har dock inte uppnåtts. Beslutet att på pilotbasis delegera ansvaret för grundskolan till distriktsnivå i provinsen Battambang har skjutits upp på obestämd tid. Detta skedde efter att utbildningsministern uttryckt stark oro över distriktens kompetens att hantera utbildningsfrågorna samt över risker kopplade till att låta distrikten hantera medel för skolornas administrativa och operativa budgetar. Sekretariatet för decentraliseringsreformen, NCDD-S, konstaterar i sin årsrapport för 2016 att flera betydande utmaningar kvarstår i förhållande till ambitionen att åstadkomma en verklig decentralisering. Samsyn saknas inom statsförvaltningen kring såväl djupet som bredden i vad som ska delegeras och frågor kvarstår om vilken roll den centrala nivån ska ha vad gäller t. ex. kvalitetssäkring och kontroll inom ramen för en ökad decentralisering till lokal nivå. Behovet av att bättre länka samman och synkronisera decentraliseringsreformen med de två andra nyckelreformerna inom statsförvaltningen – offentlig finansiell styrning och förvaltningsreformen – kvarstår också.

Sida bedömer att stödet till decentraliseringsreformen är fortsatt relevant och att denna på sikt har förutsättningar att bidra till ett ökat lokalt självbestämmande. Den maktförskjutning från central till lokal nivå som detta innebär möter dock motstånd, och betydande trögheter är fortsatt att förvänta. Reformen är dock en av de viktigast i Kambodja och ett fortsatt svenskt stöd förordas därför. Under 2017 kommer Sida tillsammans med NCDD-S och andra givare analysera hur de utmaningar som identifierats kan bemötas. I detta sammanhang avser Sida särskilt bedöma skärningspunkterna mellan decentraliseringsreformen och det svenska stödet till utbildning och PFM-reformen.

² Annual Report National Program for Sub-National Democratic Development 2016. Insatsnummer 51100081.

4.2.3 Ökad kunskap om de mänskliga rättigheterna, jämställdhet och rättstatens principer bland medborgarna och inom den offentliga sektorn

Bedömning av: \ År	2014	2015	2016
Utvecklingen mot strategiresultatet			
Insatsportföljens genomförande			

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2018
Antal studenter som genomgår kvalificerad utbildning i mänskliga rättigheter (kvinnor respektive män). Källa: Rapportering från RWIs masterprogram.	Få studenter har tillgång till kvalitetsutbildning om de mänskliga rättigheterna på universitetsnivå.	Utbildningen vid Pannasastra University of Cambodia har rejtsats som "satisfactory" 2014 (rejting 2013: "poor")	Totalt var 43 studenter inskrivna vid PUC 2015 (två årgångar). Av dessa var 14 kvinnor och 29 män.	Masterprogram ges vid PUC sedan 2014. Totalt 42 studenter inskrivna. 15 av de 22 studenter som påbörjade utbildningen examineras och framlägger uppsats år 2017. Kurser i mänskliga rättigheter ges också vid två andra lärosäten.	Förbättrade utbildningskvalitet vid 3 universitet samt ökat antal studenter med masterutbildning.
Grad av jämställdhetsintegrering i den utbildning i mänskliga rättigheter som genomförs av utbildningsinstitutioner inom rättsområdet. Källa: Rapportering från RWIs landprogram.	Jämställdhetsperspektivet ej en integrerad del av utbildningen.	Jämställdhetsperspektivet ej en integrerad del av utbildningen.	Ett jämställdhetsperspektiv har integrerats, men det finns utrymme för fortsatta förbättringar	Jämställdhet har integrerats i den kurs avseende mänskliga rättigheter och opartisk rättsutövning som ges vid Royal Academy for Judicial Profession (RAJP). 83 tingsnotarier gick utbildningen 2016.	Jämställdhetsperspektivet delvis integrerat i kurser som anordnas av RAJP samt Lawyer Training Centre at the Bar Association.

Ett flertal insatser har under strategiperioden bidragit till målsättningen att öka kunskapen om de mänskliga rättigheterna, jämställdhet och rättstatens principer, däribland samarbetet med Raoul Wallenberg-institutet (RWI)³, stödet till OHCHR:s landkontor⁴ samt stödet till programmet Partnership for Gender Equity⁵. Det civila samhället stöds bl.a. genom Diakonia. Den svenska insatsen syftar till att stödja framväxten av ett pluralistiskt och oberoende civilt samhälle som arbetar för att främja god samhällsstyrning, jämställdhet, demokratiskt deltagande och respekt för de mänskliga rättigheterna. Under strategiperioden arbetade Diakonia med 13 lokala civilsamhällesorganisationer, vilka i sin tur arbetar med målgrupper och sakfrågor kopplat till bl.a. landrättigheter, arbetstagares rättigheter, minoriteters rättigheter, rättshjälp och våld i hemmet.⁶ Insatsportföljen har under 2014-2016 genomförts enligt plan.

³ Insatsnummer 51100039.

⁴ Insatsnummer 51100040.

⁵ Insatsnummer 51100037.

⁶ Human Rights & Democracy Programme, Annual Report 2015, Diakonia, inkom 1 juli 2016.

En halvtidsöversyn av RWI:s Cambodia Human Rights Capacity Development Programme 2013 – 2017 genomfördes under 2016⁷. Bland de resultat som översynen särskilt lyfter fram ingår etablerandet av ett forskningscenter med fokus på mänskliga rättigheter och humanitär rätt vid the Royal University of Law and Economics samt det masterprogram i mänskliga rättigheter som inrättats vid Pannasastra University. Två årskullar har hittills antagits till masterprogrammet och förstakullsstudenterna lägger under 2017 fram sina examensarbeten. RWI har också bidragit till att utveckla en kurs i mänskliga rättigheter vid University of Management and Economics i Battambang. Sida bedömer att stödet till RWI har ett tydligt mervärde genom att det bidrar både till att stärka Kambodjas svaga system för högre utbildning och till att ge en ung generation nya verktyg för ett fortsatt demokratiserings- och rättighetsarbete. RWI har vidare etablerat partnerskap och nära samarbeten med bl.a. OHCHR och ECCC, vilket bidrar till synergier mellan de olika insatserna som får svenskt stöd.

Sammanfattningsvis bedömer Sida att den samlade insatsportföljen är relevant och bidrar till att uppnå strategimålet ("ökad kunskap om..."). Däremot är vägen mot en fullt utvecklad demokrati, där de mänskliga rättigheterna respekteras och rättsstatens principer efterlevs, fortsatt lång i Kambodja. Av detta skäl har gul färg valts avseende utvecklingen mot strategieresultatet. För att stärka stödet inom detta område, liksom för att bemöta de risker och möjligheter som finns i den kambodjanska kontexten, avser Sida att från och med 2017 öka stödet till det civila samhället samt till OHCHR. Därtill kommer en särskild satsning på att stärka ungdomars förmåga och möjligheter att analysera den politiska utvecklingen samt delta i samhällsdebatten att genomföras. Samarbetet med RWI avses förlängas. Under kvarvarande strategiperiod avses stödet inom jämställdhetsområdet öka. Ambassaden för dialog med Ministry of Women's Affairs i Kambodja avseende stöd till jämställdhetsinsatser samt kapacitetsutveckling, i samverkan med UNDP.

4.2.4 Stärkt ansvarsutkrävande och stärkt respekt för rättsstatens principer inom ramen för Extraordinary Chambers in the Courts of Cambodia (ECCC).

Bedömning av: \ År	2014	2015	2016
Utvecklingen mot strategieresultatet			
Insatsportföljens genomförande			

⁷ Final Report – Mid-term Review of the Raoul Wallenberg Institute's Cambodia Human Rights Capacity Development Programme 2013-2017, 11 December 2016, Sthlm Policy Group AB.

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2018
Domslut och processer i de rättsfall som ECCC hanterar håller internationell standard. Källa: rapportering från FN och UNAKRT, media och internationella och nationella NGOs.	Domslut och processer i rättsfall 001 genomförda i enlighet med internationell standard (2010)	Dom i fall 002/01 levererad i augusti 2014. Överklagande-process pågår, i enlighet med regelverk och internationell standard.	Överklagande-processen i fall 002/01, ordinarie rättsprocess i fall 002/02 samt förundersökningar i fall 003 och 004 pågår i enlighet med regelverk och internationell standard.	Tidigare livstidsdomar i fall 002/01 kvarstår efter att ECCC:s högsta domstol behandlat försvarets och åklagarsidans överklaganden. Processerna i fall 002/02, 003 och 004 fortgår.	Pågående och framtida domstols-processer håller internationell standard.

Sida fattade under 2016 beslut om ett nytt, fyraårigt stöd till ECCC. Insatsen finansieras via landallokeringen för Kambodja. Indikatormålet att pågående processer relaterade till fall 002/01, 002/02, 003 och 004 håller internationell standard bedöms uppnått för åren 2014-2016.⁸ Synergier mellan ECCC och stödet till RWI har utnyttjats. Under 2014-2015 genomförde RWI och ECCC tillsammans en seminarieriserie i internationell rätt, vilken omfattat fler än 100 studenter.⁹ Internationella experter från ECCC fungerar också som gästföreläsare vid de utbildningsinstitutioner som RWI samarbetar med.¹⁰ Sida bedömer att ECCC fortsatt har förutsättningar att genomföra sitt mandat i enlighet med internationell standard. Finansieringen av domstolen är dock ett fortsatt problem, och de frivilliga bidragen från det internationella samfundet förefaller allt svårare att säkra. Detta kan komma att äventyra domstolens möjligheter att slutföra rättsprocesserna i fall 003 och 004.

4.2.5 Ökat antal medborgare, särskilt unga, engagerar sig aktivt mot korruption.

Bedömning av:	2014	2015	2016
Utvecklingen mot strategieresultatet			
Insatsportföljens genomförande			

⁸ Insatsnummer 51100096.

⁹ Cambodia Human Rights Capacity Development Programme 2013-2017, Narrative Report 1 January – 31 December 2015, inkom 31 Augusti 2016. Insatsnummer 51100069.

¹⁰ Final Report – Mid-term Review of the Raoul Wallenberg Institute's Cambodia Human Rights Capacity Development Programme 2013-2017, 11 December 2016, Sthlm Policy Group AB.

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2018
Antal ungdomar som ingår i Transparency International Cambodias nätverk för att bekämpa korruption. Källa: Årlig rapportering från Transparency International Cambodia.	Antal deltagande ungdomar: 5 300.	15 000 ungdomar och medborgare aktivt engagerade tillsammans med TIC, varav 5000 ungdomar aktivt.	Närmare 18 500 ungdomar och medborgare samt ca 2300 tjänsteman aktivt engagerade tillsammans med TIC, varav minst 5000 ungdomar som aktivt bedriver påverkansaktiviteter i sin närmiljö.	Under året deltog drygt 4 000 ungdomar i TIC:s aktiviteter, av vilka några genomfördes tillsammans med utbildningsministeriet. Detta i tillägg till ackumulerat utfall för 2015.	Minst en dubbling av antal deltagande ungdomar jämfört med 2013.

Det mål som satts upp för indikatorn år 2018 uppnåddes redan 2015/16. Transparency International Cambodia (TIC) arbetar nu enligt en ny strategisk plan för 2016-2020, ”Collective Action for Transparency and Integrity”. Fokus på ungdomar är en fortsatt prioritet. Därtill genomförs nya satsningar på budgettransparens samt på samverkan med anti-korruptionsutskottet i parlamentet. Sedan den 1 juli 2016 finansieras kärnstödet till TIC:s verksamhet inom ramen för det delegerade samarbetet mellan EU och Sida (se 4.2.6 nedan). Ett antal synergier finns mellan stödet till TIC och andra svenska insatsområden, däribland utbildning och decentralisering. TIC medverkar för närvarande som expertorganisation i ett flertal lagstiftningsprocesser. Dessa inkluderar det pågående arbetet med att ta fram lagar för skydd av visselblåsare och vittnen i korruptionsfall, samt det svenskfinansierade arbetet med att ta fram en lagstiftning avseende tillgång till offentlig information.

Insatsportföljen har genomförts enligt plan. Sida bedömer att stödet till TIC, med dess särskilda fokus på ungdomar och förändringsaktörer, är fortsatt strategiskt och relevant, samt att insatsen bidrar till att strategimålet ska kunna uppnås. Korruptionen är dock fortfarande omfattande och arbetet med att bekämpa oegentligheter och maktmissbruk samt öka transparensen och ansvarsutkrävandet i det kambodjanska samhället är att betrakta som en långsiktig process. Genom det nya stödet till TIC från mitten av 2016 har kopplingen till reformen av det offentliga finansiella styrsystemet stärkts.

4.2.6 Ökad effektivitet och öppenhet i det statliga finansiella styrsystemet samt förstärkta möjligheter till ansvarsutkrävande från allmänhetens, de folkvaldas och statsförvaltningens sida.

Bedömning av:	År
Strategieresultatets måluppfyllelse	2016
Insatsportföljens genomförande	

Det avtal om ett delegerat partnerskap som EU och Sida ingick under 2016 innebär att EU delegerar sju miljoner euro till Sida för genomförande av ett program som kompletterar EU:s sektorbudgetstöd till Kambodjas reform av det offentliga finansiella styrsystemet. Ett särskilt mål för programmet har upprättats, och inkluderas för helhetens skull i denna strategirapport. Programmet genomförs under perioden juli 2016-juni 2019. Följande områden/aktörer omfattas:

- Utveckling av nationell statistik/nationalräkenskaperna genom ett myndighetssamarbete mellan National Institute of Statistics och Statistiska centralbyrån,
- Skatteuppbörd genom ett myndighetssamarbete mellan General Department of Taxation och Skatteverket,
- Extern revision, som komplement till Riksrevisionens pågående samarbete med National Audit Authority,
- Parlamentarisk granskning av statsbudgeten med Parliamentary Institute of Cambodia som partner, med stöd av experter från Riksdagens utredningstjänst, samt
- Budgettransparens och anti-korruption genom stöd till aktörer i det civila samhället, via Transparency International Cambodia.

I slutet av augusti 2016 hade avtal med samtliga parter ingåtts. Insatsportföljen genomförs i stort enligt plan. Vissa trögheter har dock noterats i samarbetet med National Audit Authority. Detta bedöms dock inte bero på att vilja till samarbete saknas, utan snarare på en viss räddhågsenhet kring det egna uppdraget samt en ovana vid att arbeta med biståndsgivare. Sida bedömer att sammansättning av partnerorganisationer skapar förutsättningar för att uppnå det angivna målet.

4.3 Stödområde 2: Förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk tillväxt, med fokus på god utbildning och ökad sysselsättning

Kambodjas utbildningssystem karaktäriseras av låg kvalitet och tidiga avhopp från grundskolan. Brist på läromedel och andra resurser på skolnivå samt bristfälliga system för kvalitetsuppföljning utgör hinder för förbättrad kvalitet i utbildningssystemet. Detsamma gäller det begränsade lokala inflytandet över medelsanvändning och prioriteringar på skolnivå. Otillräcklig tillgång till flerspråkig undervisning är ett hinder för skolgång för barn från minoritetsgrupper. Våld mot barn, såväl i hemmiljö som i skola, är vanligt förekommande, liksom okunskap om barns rättigheter. En stor andel av de elever som trots allt genomgår hela den nioåriga grundskolan uppnår inte lägsta kunskapsnivån i vare sig läsning eller matematik och har därför inte heller tillräckliga kunskaper och färdigheter för att kunna bli anställda eller starta egna företag. Bristen på relevant yrkeskunskap utgör ett hinder för ekonomisk och samhällsrelaterad utveckling. En viktig anledning är att ungdomar inte har kunskap om arbetsmarknadens behov. Det ökade antalet konflikter på arbetsmarknaden är också en utmaning och utgör en källa till social oro.

För att hantera de utmaningar som anges ovan, och bidra till förändring och resultat inom stödområdet, har Sida valt ett brett angreppssätt inom ramen för strategigenomförandet. Stöd för att öka de resurser som kanaliseras till de enskilda skolorna har kombinerats med stöd för att öka kapacitet inom utbildningssektorn som helhet, inklusive vad gäller uppföljning av utbildningskvaliteten. För att främja barnrättsperspektivet och en utbildning för alla har särskilda satsningar på genomförandet av policyn för en barnvänlig skola och satsningar på barn från underprivilegierade grupper gjorts. Genom stöd till kvalificerad information och yrkesvägledning samt ökad kunskap om arbetsmarknaden och sambandet mellan utbildningsvägar och anställningsbarhet bland ungdomar, förväntas det svenska stödet bidra till att en ökande andel ungdomar söka sig till yrkesrelevanta utbildningar. Konflikter på arbetsmarknaden ska biläggas genom förbättrad dialog och system för konfliktlösning.

De insatser som under strategiperioden bidragit till att uppnå resultat inom detta stödområde inkluderar såväl statliga myndigheter som FN-organ, näringslivet, fackföreningar och svenska myndigheter. Inom utbildningsområdet omfattar insatserna stöd till flexibla skolbidrag, stöd till en fond för kapacitetsutveckling, stöd till yrkesutbildning inom restaurangnäringen samt ett program för inkluderande utbildning. Stöd till svenska Skolinspektionen för att stärka systemen för kvalitets-säkring i utbildningssektorn lämnas också. Inom arbetsmarknadsområdet lämnas stöd till Arbitration Council, vars uppdrag är att medla i arbetsmarknadskonflikter. Stöd lämnas också till ett trepartssamarbete mellan H&M, IF Metall och ILO för konfliktlösning och social dialog inom beklädnadsindustrin. Svenska Arbetsförmedlingen arbetar inom ramen för ett myndighetssamarbete med arbetsmarknadsinformation och analys samt med yrkesvägledning riktad till unga människor. I samarbete med UNDP och BBC Media Action genomförs ett program som syftar till att öka tillgängligheten till information för ungdomar rörande arbetsmarknads- och sysselsättningsfrågor, inklusive migration, bl.a. genom att använda ny informationsteknik, inklusive sociala medier.

Slutsatser

I förhållande till de resultatmål som anges nedan bedömer Sida att nuvarande och planerade insatser inom utbildningssektorn bidrar till att målen i strategin *på sikt* ska kunna uppfyllas. Sida bedömer att det i dagsläget finns en stark reformvilja inom utbildningssektorn, och att detta lett till ökad effektivitet och bättre förutsättningar för fortsatt stöd. För att komma tillrätta med de strukturella problem som gör att barn avslutar sin skolgång i förtid och för att få genomslag i form av ökad kvalitet inom grundutbildning och yrkesskola fordras dock breda satsningar över en längre tidsperiod. Det svenska stödet omfattar ett antal insatser som riktar sig till områden där svagheter finns. Detta gäller systemet för kvalitetssäkring och uppföljning, kapacitetsutveckling och analys, flerspråkig undervisning och ett fokus på underprivilegierade grupper samt systemet för skolornas finansiering. Inom ramen för det senare har Sverige bidragit till att medel nu kanaliseras till skolorna via bankkonton, samt att skolorna givits större beslutsrätt över hur delegerade medel ska användas. Detta stöd har också haft en systemeffekt, eftersom skolornas finansieringen via statsbudgeten nu också kanaliseras via bankkonton. Detsamma gäller lärarlönerna. Därtill kommer den ursprungliga statliga modellen för finansiering av skolor att integreras med den svensk-finansierade modellen för flexibla skolbidrag fr.o.m. 2018. Inom arbetsmarknadsområdet bedömer Sida att det svenska stödet bidragit till förbättrad dialog mellan arbetsmarknadens parter och förbättrade former för konfliktlösning på arbetsmarknaden. På grund av en växande ekonomi förutses dock antalet konflikter på arbetsmarknaden öka under kommande år och omfatta även andra branscher än beklädnadsindustrin.

4.3.1 Ökat antal flickor och pojkar i det formella skolsystemet har slutfört utbildningen med grundläggande kunskaper och färdigheter.

Bedömning av: \ År	2014	2015	2016
Utvecklingen mot strategieresultatet			
Insatsportföljens genomförande			

Indikatorerna för detta resultatområde följer Sidas standardindikatorer inom området. Då tabellen därmed blir omfattande, har denna lagts som bilaga till strategirapporten ([bilaga 1](#)).

Kambodja har gjort stora framsteg i att ge barn och ungdomar tillgång till utbildning under de senaste åtta åren. En kraftig utbyggnad av förskolor har gett tusentals barn bättre förutsättningar för inlärning.

Nästan alla barn har tillgång till basutbildning och lika många flickor som pojkar går i skolan. Denna positiva utveckling har dock inte resulterat i att ett ökat antal ungdomar genomgår hela grundskole-systemet. Detta är en bekymmersam utveckling som till en stor del styrs av ekonomiska hinder och möjligheter. Flickors avhopp från grundskolan har avtagit medan pojkar i ökande utsträckning hoppar av, såväl på grundskole- som på gymnasienivå. En anledning kan vara att pojkar i större utsträckning än flickor får genomgå samma årskurs upprepade gånger. En annan förklaring är att den ekonomiska utvecklingen i ökande utsträckning erbjuder pojkar möjligheter till okvalificerade arbeten som vägs mot kostnader för fortsatt skolgång.

Den svenska insatsportföljen har genomförts enligt plan under 2014-2016. Insatsportföljens sammansättning bedöms vara strategisk och relevant, där den givargemensamma fonden för kapacitetsutveckling bidrar till ökad kapacitet på nationell nivå och de flexibla skolbidragen bidrar till lokala insatser för minskade avhopp. Det svenska stödet har också medverkat till en ökning av de statliga skolbidragen genom att de flexibla skolbidragen sedan skolåret 2014/15 samfinansieras genom statsbudgeten. Insatsen för inkluderande utbildning genom Unicef ger ett viktigt bidrag till att barn från utsatta grupper får tillgång till och kan genomgå utbildning. Olika insatser för ökad information om arbetsmarknaden har lett till ett större intresse för yrkesrelevanta utbildningar. Sammanfattningsvis kvarstår dock stora utmaningar. Fortsatta satsningar inom området bedöms därför som angeläget.

4.3.2 Ökat antal unga människor har användbara kunskaper och färdigheter för arbetslivet.

Bedömning av:	År	2014	2015	2016
Utvecklingen mot strategieresultatet				
Insatsportföljens genomförande				

Indikatorer	Utgångsläge 2012/2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2018
Andel elever i årskurs 8 som har godkänd kunskapsnivå i läsning och matematik. Källa: Education Management Information System (EMIS).	Låg utbildningskvalitet. 32% av eleverna som går ut grundskolan klarar miniminivån för de nationella kursmålen i matematik.	Nationella prov genomförda i åk 6. Resultat: 52,5% klarar kursmålen i khmer och 42,8% klarar målen i matte. Nationella prov i khmer, matte och fysik har genomförts i åk 8 men resultaten har ännu inte rapporterats.	Nationella prov genomförda i åk 6. Resultat: 45,7% klarar kursmålen i khmer och 43,4% klarar målen i matte. Nationella prov i khmer, matte och fysik har genomförts i åk 8 men resultaten har ännu inte rapporterats.	Nationella prov genomförda i åk 6. Resultat: 51% klarar kursmålen i khmer och 47% klarar målen i matte. Nationella prov i åk 8 genomförda. Resultat: 51% klarar kursmålen i khmer, 44% i matte och 52,5% i fysik.	50% av eleverna i årskurs 8 uppnår godkänd kunskapsnivå i matematik och läsning.

De reformer som har genomförts, med bl.a. särskilda satsningar på tidig läsinlärning och matematik, börjar visa sig i form av bättre resultat vid nationella prov. Denna förbättring är dock ännu blygsam och bygger på ett mycket låg utgångsläge. En viktig förutsättning för att kunna följa upp reformer och anpassa dessa är kvalificerad information från utbildningssystemet på olika nivåer. Det arbete som

svenska Skolinspektionen under perioden 2013-2016 genomfört tillsammans med utbildningsministeriet har lagt en grund för detta. Unicef kommer att ta arbetet vidare inom ramen för ett fortsatt samarbete med Sida, där även ökad vikt kommer att läggas vid jämställdhetsfrågor samt vid en stärkt beredskap för att hantera kriser och naturkatastrofer inom utbildningssystemet. Kambodja anses vara ett av de länder som kommer att påverkas mest av de pågående globala klimatförändringarna bl.a. med ökad risk för översvämningar och andra klimateffekter som fysiskt påverkar möjlighet till skolgång. För att i störst mån mildra dessa effekter kommer Unicef att arbeta tillsammans med Utbildningsministeriet för att genomföra det internationella ramverket Comprehensive School Safety Framework. För att öka effektiviteten i arbetet för större jämlikhet och jämställdhet inom utbildningsväsendet kommer Unicef att genomföra forskning om föräldrars och lärares attityder och förväntningar på utbildning i relation till kön.

4.3.3 Förbättrad dialog mellan arbetsmarknadens parter och bättre former för konfliktlösning på arbetsmarknaden

Bedömning av:	År	2014	2015	2016
Utvecklingen mot strategieresultatet				
Insatsportföljens genomförande				

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2018
Andel av de arbetsmarknadskonflikter som Arbitration Council medlar i som når en lösning som accepteras av parterna. Källa: Statistik från Arbitration Council Foundation.	73%.	73,5% (per 30 sept 2014).	75%	78,6 %	78%

Insatsportföljen har under perioden 2014-2016 genomförts enligt plan. Indikatormålet för 2018 uppfylls under 2016. Antalet ärenden som medlingsinstitutet Arbitration Council behandlar har dock sjunkit mellan 2015 och 2016. Nedgången är en konsekvens av den nya fackföreningslagen som antogs i maj 2016, vilken anger att det bara är den mest representativa fackföreningen på en arbetsplats som kan vända sig till Arbitration Council för medling. Arbitration Council är dock fortsatt en mycket uppskattad institution och åtnjuter stort förtroende för sitt oberoende. Av de 248 ärenden som behandlades under 2016 nåddes en lösning som accepterades av såväl arbetstagare som arbetsgivare i närmare 79 % av fallen. Andelen ärenden som härrör från sektorer utanför textilindustrin ökar snabbt. Detsamma gäller andelen ärenden avseende arbetsmarknadstvister utanför Phnom Penh och dess omedelbara omnejd. Inom ramen för det pågående samarbetet mellan ILO, H&M och IF Metall rapporteras att relationerna mellan ledning och arbetstagare vid de 24 deltagande textilfabrikerna förbättrats, och att 20 fabriker infört en process för klagomålshantering.

Sida bedömer att de svenska insatserna bidrar till att uppnå strategimålet. För att ytterligare stärka genomslaget på detta område avser Sida under 2017 bereda en ny insats för stärkt social dialog på arbetsmarknaden, i linje med Global Deal. Kambodja anslös sig till detta initiativ under 2016. Konsekvenserna av den nya fackföreningslagen kommer fortsatt följas, i nära samverkan med ILO.

4.4 Stödområde 3: Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer

För att bidra till resultat och förändringar inom området har Sida valt en ansats där stöd ges för att förstärka policy- och planeringsfunktionerna på både central och lokal nivå, i kombination med direkta insatser som stärker människors kunskap och förmåga att genomföra konkreta anpassningsåtgärder och utnyttja naturresurser på ett mer hållbart sätt. På lokal nivå ska detta också kombineras med ett rättighetsbaserat perspektiv för att stärka individens möjligheter att delta i beslutsprocesser, påverka utvecklingen av närmiljön och utkräva sina rättigheter. Synergier med decentraliseringsreformen har sökts för att bättre integrerar miljö- och klimatarbetet i lokala utvecklingsplaner, där medborgarna i samverkan med lokala förvaltningar identifierar de mest angelägna behoven och gemensamt prioriterar vilka insatser som ska genomföras. Genom att stärka kapacitet och kunskap på central och lokal nivå vad gäller ett hållbart nyttjande av naturresurser och åtgärder för att möta effekterna av klimatförändringar, ökar motståndskraften i samhället samtidigt som förutsättningarna för en långsiktigt hållbar utveckling förstärks.

Insatser som under strategiperioden bidragit till att uppnå resultat inom stödområdet inkluderar stödet till Cambodia Climate Change Alliance (CCCA), som leds och koordineras av Kambodjas miljöministerium, samt det stöd som via UNDP och UNCDF lämnas för klimatanpassningsåtgärder på lokal nivå. I samarbete med Forum Syd genomförs också ett demokratiseringsprogram där den tematiska ingången är klimat och hållbart utnyttjande av naturresurser, inklusive markrättigheter. Insatsen bygger på en rättighetsbaserad ansats och syftar till att på ett inkluderande och demokratiskt sätt analysera problem och finna lösningar på dessa i samverkan mellan rättighetshavarna och ansvarsbärarna på lokal nivå.

Slutsatser

I förhållande till de resultatmål som anges nedan bedömer Sida att det svenska stödet bidragit till att skapa förutsättningar för en ökad förmåga att möta klimatförändringarnas effekter. Stödet till CCCA har under strategiperioden bl.a. bidragit till att ta fram en nationell klimatstrategi liksom ett nationellt ramverk för klimatfinansiering. Det senare har skett i samarbetet med UNDP:s regionala klimatprogram, vilket får stöd genom det svenska regionala samarbetet i Asien. På lokal nivå har det svenska stödet bidragit till att klimatinnsatser integreras i lokala utvecklingsplaner samt att konkreta klimat-anpassningsåtgärder genomförts. Förståelsen och intresset för klimatfrågan bedöms ha ökat under strategiperioden, inte minst inom det högsta politiska skiktet. Tillgång till och kontroll över naturresurser är ett politiskt känsligt och konfliktfyllt område, där de fattigas perspektiv ofta kolliderar med starka ekonomiska intressen. Särskilt ursprungsbefolkning i avlägsna områden är utsatta. Det svenska stödet genom Forum Syd bedöms ha bidragit till en ökad samverkan mellan de lokala förvaltningarna och medborgarna och/eller enskilda organisationer. Detta har i sin tur lett till att lösningar och åtgärder som varit till fattiga gruppers fördel kommit till stånd. Rätten till mark liksom tillgången till och kontroll över naturresurser bedöms fortsatt komma att utgöra en källa till konflikt under kommande år. Fortsatta satsningar inom området bedöms angeläget.

4.4.1 Ökad motståndskraft mot klimatförändringar på lokal nivå

Bedömning av: \ År	2014	2015	2016
Utvecklingen mot strategieresultatet			
Insatsportföljens genomförande			

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2018
Antal ministerier som inkluderar klimatåtgärder i planering och budgetering. Källa: Rapportering från Cambodia Climate Change Alliance.	0 ministerier.	1 ministerium (miljöministeriet) har integrerat klimat i planeringsdokument och i investeringsbudgeten.	14 ministerier har upprättat klimatplaner. 1 ministerium (jordbruk) har på pilotbasis, och i samarbete med finansministeriet, påbörjat ett arbete med integrera klimataspekter i budgetprocessen.	14 ministerier har klimatplaner. I tillägg till jordbruk har ytterligare två ministerier (public works & transport samt water % meteorology).	10 ministerier.
Antal lokala utvecklingsplaner som inkluderar klimatesiliens. Källa: Rapporter från National Program for Sub-National Democratic Development, NCDD-S, samt UNDP och UNCDF.	Riktlinjer för integrering av klimatesiliens i lokala utvecklingsplaner saknas.	Riktlinjer framtagna.	Riktlinjer godkända och genomförs på pilotbasis i ett antal distrikt.	1 stad (inkl 3 sangkat) och 7 distrikt (inkl 58 bya), har integrerat klimat i lokala utvecklingsplaner (100% av planerat, UNCDF). Arbetet pågår med integrering av klimatfrågor i 10 kommuner/tre provinser (CCCA). 74 % av 145 deltagande byar har integrerat klimat i sina planer (UNDP).	Lokala utvecklingsplaner inkluderar klimat.

Genom stöd från CCCA har 14 ministerier tagit fram klimatplaner under strategiperioden. Indikatormålet för 2018 har således redan uppnåtts och t.o.m. överstkridits. Under 2015 lanserades ett pilotprojekt för att integrera klimataspekter i budgetprocessen i samarbete mellan CCCA, finansministeriet och jordbruksministeriet. Detta arbete har fortsatt och under 2016 inkluderades ytterligare två ministerier. Under perioden har ett Nationellt sekretariat för hållbar utveckling etablerats, vilket samlar representer från alla linjeministerier. CCCA har bidragit med stöd i denna process. CCCA bidrog också med teknisk expertis i samband med att Kambodja ratificerade Paris-avtalet under 2016. Under 2016 färdigställdes en s.k. Climate Public Expenditure Review för budgetåren 2013-2014, vilken pekar på en gradvis ökad finansiering av klimatinsatser. Ett flertal ministerier erhåller medel från CCCA för att genomföra klimatinsatser, däribland utbildningsministeriet. Ett pilotprojekt för att pröva användningen av biomassa (rester från palmträdets frukter) som energikälla i bl.a. textilindustrin finansieras också. H&M medverkar i detta arbete. Genom stödet till CCCA har Ministry of Women's Affairs tillsammans med utbildningsministeriet arbetat för stärkt jämställd klimatanpassning inom utbildningssektorn.

Ett fortsatt stöd till programmet Local Government and Climate Change avtalades under 2016. Programmet genomförs av UNCDF och sekretariatet för decentraliseringsreformen, NCDD-S, vilka utvecklat en resultatbaserad modell för klimatfinansiering på lokal nivå. NCDD-S har, med stöd av CCCA, inlett processen för att bli ackrediterad som genomförandeorganisation vid den Gröna

klimatefonden i syfte att hantera klimatmedel som kanaliseras till de lokala förvaltningarna. Det förutses att en formell ansökan ska kunna inlämnas i mitten av 2017. Det Nationella sekretariatet för hållbar utveckling avser också ansöka om ackreditering vid den Gröna klimatefonden liksom vid den s.k. Adaptation Fund. Denna process kommer dock att ta något längre tid, och även inkludera ett förberedande stöd (Readiness Support).

Insatsportföljen har under 2016 genomförts enligt plan. Sida bedömer att portföljens sammansättning är relevant och att de svenska insatserna bidrar till att uppnå strategimålet. Balansen mellan stöd till policy- och institutionsutveckling på central nivå och konkreta anpassningsåtgärder på lokal nivå är rimlig, men skall förstärkas genom ytterligare satsningar på lokal nivå under 2017 och framåt. Ytterligare stöd kommer framförallt att inriktas på insatser för ökad klimatrelaterad resiliens på gräsrotsnivå. Med hänsyn till existerande behov och kapacitet inom miljö/klimatområdet finns det, i mån av ett något högre anslag, utrymme för ytterligare satsningar. Synergierna inom resultatområdet är starka och tydliga kopplingar finns till övriga resultatområden (utbildning, decentralisering). Inom resultatområdet synliggörs också länkarna mellan det bilaterala, regionala och globala svenska stödet.

4.4.2 Ökad samverkan mellan medborgare och lokala förvaltningar för ett hållbart nyttjande av naturresurser.

Bedömning av:	År	2014	2015	2016
Utvecklingen mot strategieresultatet				
Insatsportföljens genomförande				

Indikatorer	Utgångsläge 2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2018
Antal och typ av aktivitet som bygger på problemlösning genom demokratiskt och inkluderande samspel mellan medborgare och lokala förvaltningar. Källa: Rapportering från Forum Syd.	Begränsad förmåga bland medborgarna att kräva sina rättigheter och interagera med lokala förvaltningar, inte minst bland svaga och sårbara grupper.	5 enskilda organisationer testar användandet av en ny process ("tool") - The Right Way Forward - för att identifiera ansvarsbärare, rättighetshavare och lösningar kopplat till klimat och uthållig naturresursförvaltning i 10 lokalsamhällen.	10 handlingsplaner på kommunnivå framtaga med stöd av 5 av Forums Syds partners, vilka använt sig av metoden The Rights Way Forward.	De 10 handlingsplaner som tagits fram med stöd av 5 av Forums Syds partners, vilka använt sig av metoden The Rights Way Forward, genomförs. I vissa fall har detta lett till att positiva åtgärder vidtagits av de lokala förvaltningarna.	N/A

Insatsportföljen har under 2014-2016 genomförts enligt plan. Utfallet på indikatorn redovisas på basis av Forum Syds¹¹ årsrapport för 2015. Av denna framgår att fem av Forum Syds 13 partnerorganisationer utbildats i och nu använder ett arbetssätt – The Rights Way Forward – som syftar till att på ett

¹¹2015 Annual Narrative Report – Forum Syd, Forum Syd: Civil Society Increasing Democratic Processes and Rights in Cambodia, 2014-2016, 15 June 2016, insatsnummer 51100070.

inkluderande och demokratiskt sätt analysera problem och finna lösningar på dessa i samverkan mellan rättighetshavarna och ansvarsbärarna på lokal nivå. Som ett resultat har tio handlingsplaner på kommunnivå tagits fram. I dialog med de lokala myndigheterna har detta lett till lösningar som är till de lokala samfälligheternas fördel, däribland godkännande av patruller som motverkar olaglig träd-fällning och tjuvfiske samt åtgärder för att lösa lokala landkonflikter, alternativt föra dessa vidare uppåt i systemet. Genom aktiv opinionsbildning har Forum Syd och dess partnerorganisationer också bidragit till att ansvarig myndighet på nationell nivå ökat målsättningen för att ge ut lagfarter till ursprungsbefolkningar från tre per år till tio per år. Miljöministeriet har vidare annullerat landkoncessioner för 11 företag. Under perioden 2014-2016 uppskattar Forum Syd att man nått ut till runt 1 000 000 människor, varav 200 000 direkt dragit nytta av stödet.

Sida bedömer att insatser som fokuserar på samverkan mellan medborgarna och lokalförvaltningarna är fortsatt relevanta och bidrar till problemlösning och dialog på lokal nivå, även inom konfliktfyllda områden som mark- och naturresursanvändning. Effekterna på policynivå är dock ännu relativt begränsade. Inom ramen för ett fortsatt stöd till Forum Syd avses kopplingen mellan policynivå och lokala erfarenheter och behov stärkas.

5. Synergier med andra svenska strategier

Utbetalat belopp inom andra anslagsposter* som gick till landet/regionen 2016	17,5 MSEK
Humanitära insatser, ap. 1	0
Stöd genom svenska organisationer i det civila samhället, ap. 5	17,1
Forskningssamarbete, ap. 32	0,4
Garantier	0

Ambassaden har under 2014-2016 givit stöd till Sidas Forskningsenhet i förberedelserna för ett forskningssamarbete med Kambodja. Kopplingarna är starka mellan ett sådant framtida stöd och det breda svenska engagemanget i utbildningsfrågor i Kambodja. Ett antal svenska organisationer i det civila samhället är aktiva i Kambodja. Ambassaden har kontakt med vissa av dessa, dock inte regelbundet. Synergier finns mellan det svenska regionala samarbetet i Asien, bl. a. inom klimat, där klimatfinansiering och genderintegrering är frågor där Kambodja får regionalt stöd. Ambassaden har också medverkat i framtagande av det nya program som Global Partnership for Education (GPE) avser finansiera i Kambodja. Detta har bl.a. resulterat i att GPE kommer att samfinansiera den fond för kapacitetsutveckling inom utbildningssektorn som Sverige, EU och Unicef lämnar stöd till.

6. Givarkontext

Biståndets (totala) andel av statsbudgeten utgör: 25, 5 % (Budget Law 2016).	Sveriges andel av totala biståndet utgör ca 2 %.
Givargemensam samarbetsstrategi 200X - 20XX undertecknat av [XX] givare. N/A	Gemensamma EU-strategin gäller 2014- 2018 Status på EU-gemensamprogrammering: Förenklad halvtidsöversyn genomförd januari 2017.

De fem största givarna (organisationer och/eller länder) är: Kina, Japan, ADB, USA och EUD/EC.

Sverige är den 11:e störste givaren (delar samma plats med Tyskland).

Av EU MS är Sverige den 3:e störste givaren (delar samma plats med Tyskland).

Enligt Kambodjas Development Cooperation and Partnership Report (maj 2016) uppgick biståndet 2015 till ca 1 340 miljoner. Detta motsvarar 7,4 % av BNP (för 2011 var siffran 11 %). EU-kretsens samlade andel utgjorde 12 %, fördelat enligt följande: EU/EC 4,2 %, Frankrike 3,4 % samt Tyskland och Sverige 1,9 %. Kina är sedan ett antal år den enskilt största biståndsgivaren (26 %) följt av Japan (10,1 %) och ADB (9,9 %). Kina finansierar inte längre enbart infrastruktur och insatser inom ekonomiska sektorer, utan lämnar t.ex. även stöd för genomförandet av valen 2017 och 2018. Det kinesiska bidraget uppgår till 12 musd av valbudgeten (52 musd). EU/EC:s bidrag uppgår till 7,1 musd.

7. Lärdomar och rekommendationer

7.1 Implikationer för förändring av innevarande strategi

Den svenska strategin, liksom det samarbetsprogram som byggts upp över tid, utgår från en analys av Kambodjas demokratiska underskott men också från en analys av det förändringstryck som gradvis byggts upp, liksom av de demografiska förändringar som skett över tid. Sidas bedömning är att den övergripande analys av utvecklingstrender och förändringsaktörer som gjordes inom ramen för strategiarbetet är fortsatt giltig. Det svenska biståndets inriktning och utformning, med dess betoning på en rättighetsbaserad ansats, bedöms fortsatt relevant, även mot bakgrund av ett hårdare politiskt klimat. För att bemöta risker kopplade till den externa miljön, samt för att öka förutsättningarna för resultatuppfyllelse och genomslag i de biståndspolitiska prioriteringarna, kommer dock viss vidareutveckling att ske inom respektive stödområde. Detta inkluderar bl.a. ett ökat stöd till försvaret av de mänskliga rättigheterna. Den bäring detta får på resterande strategiperiod framgår nedan.

Stödområde 1: Stärkt demokrati och jämställdhet, ökad respekt för mänskliga rättigheter och frihet från förtryck

- Stödet till Diakonias program för demokrati och mänskliga rättigheter 2017-2019 ökas i förhållande till stödet under perioden 2014-2016.
- Beredningen av ett nytt flerårigt stöd till OHCHR:s landkontor under 2017 tidigareläggs, och det totala stödet ökas något i förhållande till tidigare år.
- Beredning av ett fortsatt stöd till Kambodjas decentraliseringsreform görs under 2017, med särskild hänsyn tagen till förutsättningarna för delegering av ansvar och befogenheter till lokal nivå. Skärningspunkterna mellan denna reform, PFM-reformen och utbildning ges särskild uppmärksamhet.
- Ett nytt stöd med inriktning på ungdomars deltagande i politisk analys och policydebatt inom ramen för bl.a. konceptet "The Cambodia that we want" bereds under 2017.
- Stödet till RWI:s program förlängs med två år (2018-2019), eventuellt med en smärre ökning.

- Beredning av stöd till Ministry of Women's Affaris görs under 2017.

Stödområde 2: Förbättrade möjligheter för fattiga människor att bidra till och dra nytta av ekonomisk tillväxt, med fokus på god utbildning och ökad sysselsättning

- Beredning av ett nytt stöd inom arbetsmarknadsområdet, där Global Deal och social dialog ytterligare tydliggörs och förstärks.
- Beredning av ett fortsatt stöd till flexibla skolbidrag för perioden 2017/18-2019/20, med en gradvis utfasning av det svenska bidraget och en motsvarande infasning av finansiering från Kambodjas statsbudget.
- Beredning av ett fortsatt stöd till Unicef:s program för inkluderande utbildning, med ökad tyngdpunkt på jämställdhet, klimat och hantering av kriser och katastrofer i utbildningssektorn.

Stödområde 3: Förbättrad miljö, begränsad klimatpåverkan och stärkt motståndskraft mot miljöpåverkan, klimatförändringar och naturkatastrofer

- Stödet till Forum Syd program för klimat, hållbar naturresurshantering, demokratiska processer och mänskliga rättigheter 2017-2019 ökas i förhållande till stödet under perioden 2014-2016.
- Beredning av ytterligare en klimat/miljö/naturresursinsats görs under 2017, med fokus på fattiga människor och utsatta områden. Ytterligare satsningar kan göras i mån av ökade finansiella resurser.
- Kambodjas erfarenheter från processen att bli ackrediterad vid globala klimatfonder följs och tillvaratas, och CCCA används som plattform i ambassadens arbete som klimatpionjär.

För att kunna genomföra ovanstående, föreslås att landallokeringen för 2018 uppgår till 228 mkr.

7.2 Rekommendationer för kommande strategi

I den förenklade halvtidsöversyn som nyligen genomförts av den gemensamma europeiska strategin föreslås att den gemensamma strategin skulle förlängas till december 2020, detta i syfte att undvika ett större strategiarbete under den förestående valperioden 2017- 2018. Detta skulle också möjliggöra mer tid för analys av den politiska utvecklingen samt av politiska ambitioner efter valet. Sida förordar att Sverige ställer sig bakom detta förslag. Mot bakgrund av att Sida bedömer att den nuvarande strategin, med viss vidareutvecklingar enligt 7.1 ovan, är fortsatt relevant, föreslås att den svenska strategin förlängs till 2020 för att därmed vara i fas med det gemensamma europeiska strategin. För att möta eventuella oförutsedda behov föreslås vidare att landallokeringen höjs till 250 mkr per år under 2019-2020, dvs totalt 500 mkr för perioden.

Indikatorer	Utgångsläge 2012/2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2018
Antal flickor och pojkar som fullföljer primärskolan (6:e klass) respektive högstadiet och gymnasieskolan uppdelat på stad/landsbygd. Källa: Education Management Information System (EMIS).	87,4% (primärskolan) 40,6% (högstadiet). 27% (gymnasiet).	Andel barn som fullföljde primärskolan uppgick läsåret 2013/2014 till 88,9% (flickor 90,2% och pojkar 87,75%). Totalt 221 990. Fördelningen mellan stad och landsbygd var stad: 76,9% (flickor 78,6% och pojkar 75,3%) samt landsbygd: 91,7% (flickor 92,8% och pojkar 90,6%). Andelen barn som fullföljde 9:e klass uppgick läsåret 2013/2014 till 39,9% (flickor 40%, pojkar 38,2%). Totalt 138 496. Fördelningen mellan stad och landsbygd var stad: 49,7% (flickor 50% och pojkar 49,5%) samt landsbygd: 36,6% (flickor 37,6% och pojkar 35,6%).	Andel barn som fullföljde primärskolan uppgick läsåret 2014/2015 till 84,1% (flickor 86,6% och pojkar 81,8%). Totalt 230 028. Fördelningen mellan stad och landsbygd var stad: 74,1% (flickor 76,6% och pojkar 71,8%) samt landsbygd: 86,5% (flickor 88,8% och pojkar 84,2%). Andel barn som fullföljde 9:e klass uppgick läsåret 2014/2015 till 40,3% (flickor 41,8%, pojkar 38,9%). Totalt 144 423. Fördelningen mellan stad och landsbygd var stad: 49,6% (flickor 49,7% och pojkar 49,5%) samt landsbygd: 38% (flickor 39,8% och pojkar 36,3%).	Andel barn som fullföljde primärskolan uppgick läsåret 2015/2016 till 80,6% (flickor 83,6% och pojkar 77,4%). Totalt 232 509. Fördelningen mellan stad och landsbygd var stad: 72,6% (flickor 75,2% och pojkar 70,2%) samt landsbygd: 82,5% (flickor 86% och pojkar 79,1%). Andel barn som fullföljde 9:e klass uppgick läsåret 2015/2016 till 39,2% (flickor 41,2%, pojkar 37,3%). Totalt 143 328. Fördelningen mellan stad och landsbygd var stad: 44,5% (flickor 44,6% och pojkar 44,4%) samt landsbygd: 37,9% (flickor 40,4% och pojkar 35,6%).	99% respektive 54% (högstadiet).

Indikatorer	Utgångsläge 2012/2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2018
Indikatorer	Utgångsläge 2012/2013	Utfall 2014	Utfall 2015	Utfall 2016	Mål 2018
Antal flickor och pojkar som fullföljer primärskolan (6:e klass) respektive högstadiet och gymnasieskolan uppdelat på stad/landsbygd. Källa: Education Management Information System (EMIS).	87,4% (primärskolan) 40,6% (högstadiet). 27% (gymnasiet).	Andelen ungdomar som fullföljde gymnasiet uppgick läsåret 2013/2014 till 22,7% (flickor 22,1%, pojkar 23,3%). Totalt 84 972. Fördelningen mellan stad och landsbygd var stad: 42,2% (flickor 39,4% och pojkar 45,1%) samt landsbygd: 17,5% (flickor 17,15% och pojkar 17,8%). Andel flickor som fullföljde primärskolan uppgick läsåret 2013/2014 var 49,8% (110 589 flickor). Andelen flickor som fullföljde 9:e klass läsåret 2013/2014 var, 49% (67 910 flickor) . Andelen flickor som fullföljde gymnasiet uppgick läsåret 2013/2014 till 46% (39 185 flickor).	Andelen ungdomar som fullföljde gymnasiet uppgick läsåret 2014/2015 till 20% (flickor 20,1%, pojkar 20%) Totalt 82 019. Fördelningen mellan stad och landsbygd var stad: 35,8% (flickor 34,8%, pojkar 36,8%) samt landsbygd: 15,7% (flickor 15,8%, pojkar 15,7%) Andel flickor som fullföljde primärskolan uppgick läsåret 2014/2015 var 50,4% (116 131 flickor). Andelen flickor som fullföljde 9:e klass läsåret 2014/2015 var, 49,6% (71 772 flickor) . Andelen flickor som fullföljde gymnasiet uppgick läsåret 2014/2015 till 47,4% (38 922 flickor).	Andelen ungdomar som fullföljde gymnasiet uppgick läsåret 2015/2016 till 19,5% (flickor 20%, pojkar 19%) Totalt 78 568. Fördelningen mellan stad och landsbygd var stad: 34% (flickor 33%, pojkar 35%) samt landsbygd: 15,4% (flickor 16%, pojkar 15%) Andel flickor som fullföljde primärskolan uppgick läsåret 2015/2016 var 51,1% (118 131 flickor). Andelen flickor som fullföljde 9:e klass läsåret 2015/2016 var 50,2% (71 971 flickor) . Andelen flickor som fullföljde gymnasiet uppgick läsåret 2015/2016 till 48,7% (38 275 flickor).	99% respektive 54% (högstadiet).

